

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoE/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416206420
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fiľakovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8416206420.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fiľakovského a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti povinnému: S. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. K. XX/XXX, XXX XX E. B., pre vymoženie 203,02 eur s prísl. o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok, č.k. 9Er/390/2016-27 zo dňa 29. januára 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn.: EX 9951/16 zamietol.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený podal dňa 26.10.2016 na Exekútorský úrad JUDr. Anetty Demešovej, so sídlom ul. 1.mája 1053, 952 01 Vráble návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému pre vymoženie pohľadávky vo výške 203,02 eur s prísl. priznanej právoplatným a vykonateľným rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu Victoria Arbiter, so sídlom Framborská 3605, Žilina, sp. zn.: RK-PC-1334/15-MK zo dňa 18.02.2016.

3. K návrhu oprávnený priložil ako prílohu rovnopis vyššie uvedeného rozhodcovského rozhodnutia a fotokópiu Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, Rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX obidve uzavreté 03.05.2013 medzi oprávneným a povinným a zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere.

4. Po odvolaní súdnej exekútorky z jej funkcie vedie exekúciu jej nástupca súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD., so sídlom Exekútorského úrade Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava.

5. Súd I. inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého vychádzajúc zo základnej charakteristiky spotrebiteľských zmlúv upravenej v ustanovení § 52 a nasl. OZ je zrejmé, že spotrebiteľskými zmluvami sú odplatné zmluvy upravenej v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (je bez významu, či je daná osoba podnikateľom.) Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny.

6. Vyššie uvedená Zmluva o revolvingovom úvere, ako aj zmluva označená ako Rozhodcovská zmluva túto charakteristiku spĺňajú, preto súd je toho názoru, že ide o spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

7. Pre naplnenie definície neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve musia byť súčasne splnené dve podmienky, musí ísť o ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a súčasne musí ísť o ustanovenie, ktoré nebolo individuálne dojednané.

8. V bode 5. Rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03.05.2013 uzatvorenej medzi oprávneným a povinným je obsiahnuté ustanovenie, zo znenia ktorého vyplýva, že síce zdanlivo dáva povinnému (spotrebiteľovi) možnosť výberu medzi všeobecným súdom a rozhodcovskými súdmi, avšak v prípade, ak by oprávnený podal žalobu na rozhodcovský súd predtým ako spotrebiteľ podal žalobu na všeobecný súd, neplatí ustanovenie vyššie uvedenej rozhodcovskej doložky, a teda spotrebiteľ je v takom prípade nútený podrobiť sa začatému rozhodcovskému konaniu na niektorom z vymenovaných rozhodcovských súdov, pričom právomoc je založená uvedenou rozhodcovskou doložkou a žalobou oprávneného na rozhodcovskom súde. Táto rozhodcovská doložka teda v skutočnosti nedáva spotrebiteľovi možnosť výberu medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom (v prípade ak je spotrebiteľ žalovaný), čím je podľa názoru exekučného súdu obmedzené právo „slabšej“ zmluvnej strany domáhať sa ochrany na všeobecnom súde Slovenskej republiky.

9. Takéto ustanovenie v spotrebiteľskej zmluve exekučný súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, pretože spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a súčasne nebolo individuálne dojednané. Predmetná rozhodcovská zmluva bola totiž vyhotovená na predtlačenom formulári, teda spotrebiteľ sa s ňou síce mal možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy, avšak (reálne) nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, a preto ju nemožno považovať za individuálne dojednanú.

10. Rozhodcovský súd teda odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej podmienky, ktorá ako každá neprijateľná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve je podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná.

11. Neplatná rozhodcovská doložka spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, ktorý má zase za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, čím je exekučný titul v rozpore so zákonom a exekučný súd bol preto podľa § 44 ods. 2 predposledná veta EP povinný zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

12. Pri rozhodovaní o podanej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúciu súd aplikoval právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v rozhodnutí z 21.03.2012, sp. zn.: 6Cdo/1/2012, podľa ktorého neprijateľná rozhodcovská doložka je vždy dôvodom na odmietnutie vykonania exekúcie, a to aj v štádiu poverovania súdneho exekútora na výkon exekúcie a judikoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská doložka, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu má totiž za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

13. V tejto súvislosti súd prihliadol i na názor Krajského súdu v Prešove vyslovený v podobnom prípade, ktorý vo svojom uznesení sp. zn. 3CoE 29/10 z 05.05.2010 uviedol „Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Preto boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 písm. c/ ods. 2 ZoRK.“

14. Ustanovenie v Zmluve o revolvingovom úvere, ktoré vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je tiež podľa názoru Krajského súdu v Prešove judikovaný v rozhodnutí sp. zn. 4CoE 42/10 zo 06.10.2010 „v rozpore s dobrými mravmi vyplývajúcimi z ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že právo na súdnu ochranu je zaručené Ústavou SR

(článok č. 46 ods. 1 a nasl. ústavného zákona č. 460/1992 Z.z.), ako aj v súlade s právom na spravodlivý súdny proces zaručeným článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je SR viazaná.“

15. Vzhľadom na skutkové okolnosti, ktoré boli preukázané vykonaným dokazovaním, dospel súd k záveru, že v danom prípade exekučný titul je v rozpore so zákonom, keďže nedostatok právomoci rozhodcovského súdu má za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, teda rozhodcovského rozsudku, preto súd I. inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

16. Proti uzneseniu podal včas odvolanie oprávnený. Navrhol uznesenie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie alebo alternatívne aby odvolací súd vydal súdnu exekúciu poverenie na vykonanie exekúcie. Zároveň navrhol, aby súd priznal oprávnenému nárok na náhradu trov právneho zastúpenia voči povinnému v rozsahu 100 %. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. f) a písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Exekučný súd sa z hľadiska platnej právnej úpravy nedôsledne zaoberal povahou rozhodcovskej zmluvy v tom smere, či ide o individuálne dohodnutú zmluvu alebo nie. Pritom v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka je táto otázka podstatná, či je vôbec prípustné posudzovať nejaké dojednanie medzi spotrebiteľom a dodávateľom ako neprijateľnú podmienku alebo nie. V prípade individuálnych dojednaní je posudzovanie „neprijateľnosti“ zo zákona vylúčené. Rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. To vyplýva z bodu 2. rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Je samostatným právnym úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou ale nie povinnosťou. Pri odstúpení od rozhodcovskej zmluvy by bez ohľadu na (ne)súhlas veriteľa došlo k jej zániku a to bez vplyvu na ďalšie trvanie samotnej zmluvy o revolvingovom úvere. Povinný teda mohol nepristúpiť na uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. aj jednostranne dosiahnuť zánik takejto dohody, a to v oboch prípadoch bez vplyvu na uzavretie resp. existenciu (hlavnej) zmluvy o revolvingovom úvere. Je nesporným, že vlastným úkonom mohol ovplyvniť existenciu rozhodcovskej zmluvy a teda aj obsah vzájomného vzťahu s oprávneným. Rozhodcovská zmluva je samostatným právnym úkonom a nie je súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere. Rozhodcovská zmluva spĺňa preto charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Poučenie spotrebiteľa o tom, že rozhodcovskú zmluvu nie je povinný uzavrieť a že táto skutočnosť nebude mať vplyv na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere je významovo jednoznačné a nesporné, zrozumiteľné pre priemerného spotrebiteľa, ktorý si uvedené ustanovenie prečíta. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania pri riešení sporov, nezrovnalostí, nárokov medzi zmluvnými stranami atď. Z jej obsahu je zrejmé aj to, že konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne, a teda sa nevyžaduje od spotrebiteľa, aby postupoval len pred arbitrážou. Uplatňuje sa len vtedy, ak sa nepristúpi k riešeniu veci pred všeobecným súdom. Spotrebiteľ a dodávateľ nie sú nijako limitovaní pri podaní žaloby. Vzhľadom na vyššie vedené tvrdí, že právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie bola daná. Zároveň oprávnený poukázal na rozhodovaciu prax iných všeobecných súdov.

17. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného vo výroku o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia nie je dôvodné.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je

to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky úveru, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, aby úver poskytol povinnému za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti povinného. Navyše samotná zmluva bola uzavretá podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Spotrebiteľský charakter zmluvy bol teda dostatočným spôsobom preukázaný.

21. Podľa dojednej rozhodcovskej zmluvy sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd.

22. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejme z ustanovenia § 19 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

23. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3 Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 odsek 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.“ (Porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 146/2011, 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011)

24. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej oprávneným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 odsek 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 odsek 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a oprávnený ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

25. Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 odsek 4 písm. r/ považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

26. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ustanovenie § 53 odsek 4 Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

27. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na spoločné stanovisko obchodnoprávneho a občianskoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, v zmysle ktorého „zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“. Na odklon od tohto stanoviska nie je dôvod ani v tomto prípade. Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet. (Porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012; Uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012)

28. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 odsek 5 sankciu neplatnosti.

29. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ustanovením § 3 zákona č 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 odsek 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

30. V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud

v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať sú plne namieste.

31. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (Porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (článok 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na stav, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

32. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne podstatné informácie o rozdieloch medzi riešením sporu medzi rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Oprávnený sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť mu nemôže byť na ujmu.

33. Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 450 km na rozhodcovské konanie je odradzujúca. (Pozri Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editorial)

34. Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania. (Pozri Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom)

35. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 odsek 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú. (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon)

36. Ustanovenie § 44 odsek 2 Exekučného poriadku ukladá súdu povinnosť preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Pri zistení rozporu žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí byť zamietnutá.

37. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie oprávneného za dôvodné, a preto uznesenie ako správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 odsek 1 a 2 C.s.p..

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).